

Focus op werkbaar werk

november 2005

Minder werkbaar werk voor deeltijders?

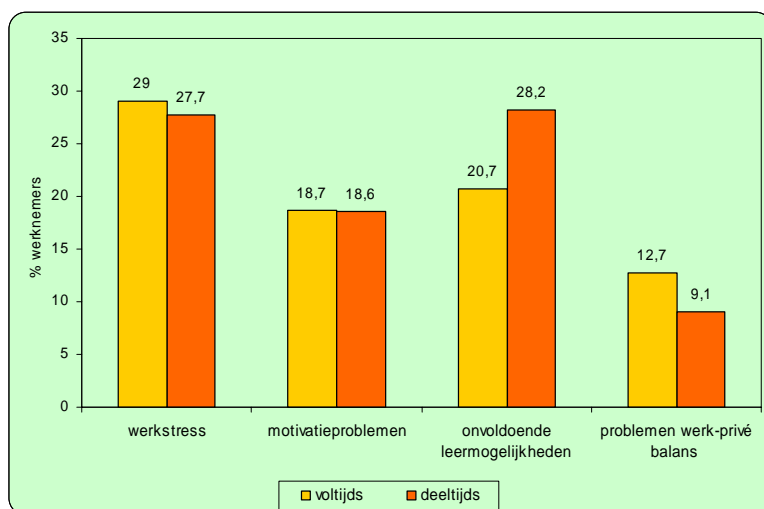
Grootste risico voor mannen met een deeltijdse job

Verhoudingsgewijs hebben meer voltijders dan deeltijders een werkbare job. Van de werknemers met een voltijds contract heeft 53,3% een baan die kwalitatief goed zit op het vlak van werkstress, motivatie, leermogelijkheden en werk-privébalans. Bij werknemers die deeltijds werken daalt dit aandeel naar 50%.

De vele gezichten van werkbaar werk

Problemen met werkbaar werk kunnen zich echter op diverse vlakken situeren. Grafiek 1 toont de verschillen tussen vol- en deeltijders voor deze werkbaarheidskelpunten. Voor motivatieproblemen zijn de aandelen voor vol- en deeltijders ongeveer gelijk, voor werkstress is het verschil tussen vol- en deeltijders beperkt. Er zijn wel duidelijke verschillen voor leermogelijkheden en werk-privébalans. Deeltijders slagen er gemakkelijker in om hun werk met het privéleven te combineren maar komen eerder terecht in routinematige jobs die minder leermogelijkheden bieden. Het gebrek aan leermogelijkheden verklaart de lagere werkbaarheidsgraad voor de deeltijders.

Grafiek 1: Werkbaarheidsindicatoren bij voltijders en deeltijders (% van werknemers)

Bron: Nulmeting Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2004, SERV-STV-Innovatie & Arbeid

Mannen en vrouwen, een ander verhaal

Deeltijdse arbeid is erg 'vrouwelijk': 85% van de deeltijders zijn vrouwen. Van de vrouwelijke werknemers werkt 44,5% deeltijds, bij hun mannelijke collega's amper 5,8%. Hoewel zowel mannen als vrouwen vooral om persoonlijke of familiale redenen opteren voor een deeltijdse baan is hun werkbaarheidsprofiel erg verschillend. Tabel 1 laat dit zien.

Tabel 1: Werkbaarheidsindicatoren naar dienstomvang en geslacht (% van werknemers)

	werkstress	motivatieproblemen	onvoldoende leermogelijkheden	problemen werk-privé balans
vrouwen				
voltijds	32,4	16,8	20,5	14,3
deeltijds	27,3	16,7	27,6	9,1
mannen				
voltijds	27,2	19,7	20,8	11,5
deeltijds	29,7	31,7	32,7	8,7

Bron: Nulmeting Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2004, SERV-STV-Innovatie & Arbeid

Zowel bij mannen als bij vrouwen gaat deeltijds werken gepaard met een hoger risico op onvoldoende leermogelijkheden en een lager risico op problemen in de werk-privébalans. Wat vooral opvalt, is de werkstress- en motivatieproblematiek bij de deeltijdse mannen. Deeltijds werkende mannen kennen verhoudingsgewijs meer problemen op het vlak van motivatie en werkstress. Dit is niet zo bij de vrouwen. Voor vrouwen verschilt het aandeel met motivatieproblemen niet tussen vol- en deeltijders, het aandeel met werkstressproblemen is lager bij de deeltijders.

Deze vaststellingen zouden er kunnen op wijzen dat de instap naar deeltijds werk bij mannen en vrouwen verschillend geïnspireerd is. Onder de deeltijdse mannen komt de combinatie van werkstress en motivatieproblemen frequent voor, mogelijks omdat deeltijdse mannen vaker kiezen voor deeltijds werk omdat ze bijna 'uitgeblust' zijn. Bij de vrouwen is dit niet zo.

Samenvattend kunnen we stellen dat de relatie tussen deeltijds werken en werkbaar werk er anders uitziet voor vrouwen en mannen. Bij vrouwen gaat deeltijds werk gepaard met een hoger risico op onvoldoende leermogelijkheden maar een gunstiger situatie op het vlak van werkstress en werk-privé-balans. Ook bij deeltijdse werkende mannen is de werk-privé-balans gunstiger maar liggen de probleemscores voor zowel werkstress, motivatie als leermogelijkheden gevoelig boven die van hun voltijdse collega's: de formule van 'deeltijds werk' lijkt hier vooral een noodscenario bij ernstige werkbaarheidsproblemen.

In de technische nota vindt de lezer bijkomende informatie over de relatie deeltijdse werk en werkbaar werk. In deze nota is een opsplitsing gemaakt naar kleine en grote deeltijders.

De Vlaamse werkbaarheidsmonitor is een initiatief van de Vlaamse sociale partners en werd ontwikkeld door STV-innovatie & Arbeid met de financiële steun van VIONA en het Europees Sociaal Fonds.